

Ýylan saçly aýal: Meduza

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 22 января, 2025

Ýylan saçly aýal: Meduza ÝYLAN SAÇLY AÝAL: MEDUZA

Gadymy Rim şahyry Publiý Owidiý Nazonyň (b.e.öň 43-nji ý.doglan – miladynyň 17/18-nji ý. aradan çykan) suratlandyrmagyna görä hudaý Afinanyň ruhanylarynyň biri bolan Meduza (grek mifologiyasynda gözüne seredeni daşa öwürüp taşlaýandygyna ynanylan ýylan saçly, ýiti dişli, urkaçy jandar) ilkibaşda görenleri jadylap biljek derejede owadan gyzmyşyn. Deňiz hudaýy Poseýdon ony gören badyna aşyk bolupmyşyn. Poseýdon Meduza bolan söýgüsine çydam edip bilmändir. Günlerde bir gün ol söýgülisi Afinanyň ýanyna gizlinlik bilen gelip gidýän ybadathanasynda Meduzany zorlaýar. Afina Poseýdonyň bu etmişiniň garşysynda özüni kemsidilen hasap edýär. Onuň bu kemsinme duýgusy soňabaka öte gabanjaňlyga, has soňra çäksiz gahar-gazaba öwrülýär. Ol Meduzany iň aýylganç görnüşde jezalandyrmagy niýetine düwüpdür we ýaş gyzyň saçlaryny ýylana öwürüp taşlapdyr. Mundan soň Meduza şeýle bir betnyşanlaşýar welin, onuň gözüne gözi düşenler şobada doňňaradaşa öwrülipdir. Şonuň üçin gadymy döwürde belent binalary we aýratyn maksatly ýerleri gözden-dilden, her dürli bela-beterden goramak üçin Meduzanyň şekli we suratlary çekilipdir.

• **Legendar Meduza**

Meduza grek mifologiýasynda gözüne seredeni daşa öwürüp taşlaýandygyna ynanylýan ýylan saçly, ýiti saňňy dişli, urkaçy jandara berilen atdyr. Ol Gorgon doganlaryň arasynda ýeke-täk başy ölümlü bolanydyr. Şonuň üçin onuň ölümi adam kowmunyň gahrymany Perseýiň elinden bolupdyr. Perseý Graýyň beren aýnasy bilen Meduza seredip bilipdir we daşa öwürülmänkä onuň kellesini kesip taşlapdyr. Başga bir çeşmede bolsa Germesden alan oragy we Afinadan alan aýnasy ýa-da galkany bilen ony öldürendigi aýdylýar. Meduzanyň kellesi kesilende onuň boýnundan deňze syçran iki damja gandan Hrisaor we Pegas doglanmysyn. Başga bir hekaýatda Meduzanyň boýnundan pürkölip çykan ganyň her damjasyndan bir ýylan çykandygy gür berilýär. Perseý Meduzanyň kellesini Afina getirip beripdir. Afina ony galkanynyň önüne ýerleşdiripdir. Iki damja ganyny bolsa patyşa Erihtonä berýär. Bu iki damja gandan biri zäher, ikinjisi bolsa zähere garşy antiwirusdyr. Meduzanyň şekili çekilen binalaryň biri Didima Apollon ybadathanasynyň howlusynda girelgäniň sag gapdalynda bar. Ýene iki sanysy bolsa Türkiýäniň Stambul şäherinde ätiýaçlyk suw saklanýan Ýerebatan (Цицтерна Базилика, türkçe: Yerebatan Sarnıcı) sardobasynda bardyr. Ýerebatan sardobasyndaky iki Meduza kellesinden biri başaşak bakdyrylyp çekilen, beýlekisi oňa ýanaşyk direk sütünine çekilipdir.

• **Mifologiýadan Osmanla çenli...**

1456-njy ýylda Osmanly soltany Fatih Mehmet bilen duşuşyk geçirmek üçin Wenesiýadan ýörite delegasiýa gelipdir. Soltan olar bilen gepleşik geçirmegi wezirine tabşyrypdyr. Duşuşygyň maksady Ýerebatan sardobasynda galan hazyna bilen baglanyşyklydyr. Emma wenesiýalylar hazynanyň ýerini aýtmakdan saklanypdyr. Olar hazynanyň anyk salgysyny diňe soltana mälim etjekdiklerini aýdyp, soltanyň özlerini kabul etmegini talap edipdir. Soltan toparyň bir wekili bilen görüşmegi müwessa bilenden soň, topardan biri patyşanyň huzuryna çykypdyr we

Ýerebatan sardobasynda ýerleşen ýörite ýasalan gabyryň içindäki jesediň özlerine berilmegini towakga edipdie. Fatih Mehmediň bu görilahady açmaga rugsat berendigi ýa bermändigini hakynda anyk maglumat ýogam bolsa, bu syrly wakanyň ýumagy Soltan Abdylhamyt II-ä çenli uzaýar.

Soltan Abdylhamyt Han bu mesele bilen içgin gyzyklanypdyr we gabyrdaky tabydy açyp görmegi makul hasaplapdyr. Gözlegleriň netijesinde tabyt tapylypdyr. Hut soltanyň öz gözünüň alnynda birnäçe tonna agramdaky tabydyň gapagy açylypdyr. Tabyt açylanda ol ýerde duranlaryň depe saçyny üýşendiren gorkunç jandary görüpdirliler. Görlahatda adamyň kellesine çalymdaş towlam-towlam bolup ýatan mähnet ýylan kimin, mумыýаланан, ýöne çüýremäge başlan jandar bar eken. Soltan Abdylhamyt Han dessine görilahadyň gorag astyna alynmagyny we onuň içindäki jandar barada hiç kime gürrüň bermezligi tabşyrypdyr. Tabyt açylanam bolsa içindäki jandar gizlenipdir. Bu gorkunç jandaryň nämedigini bilmek üçin daşary ýurtly alymlar çagyrylypdyr. Jesedi içgin öwrenen biologyň jany bokurdagyna gelipdir we şeýle netijenama ýazypdyr:

"Çüýremäge başlan bu döwpsint, kellesi adam kellesine çalymdaş, ýylan ýaly tovlanyp ýatan mahluk, megerem, dinozawrlar eýýamyndan galan äpet ýylan ýa-da ýylana meňzeş bir jandar bolmaly..."

Bu boýunça ýene bir bellemeli zat bar, olam görilahadyň ýerini we syryny bilýän paganistik sektanyň ençeme asyr bäri ol ýerde dabaraly dini dessurlary ýerine ýetirmegidir. Sekta öz agzalaryna görilahat baradaky syry ol ýerde ýatan jesede yşarat edip bildirýärdi. Boş tabyt Fatih metjidiniň howlusynda dabaraly ýagdaýda gömlüpdur. Soltan Abdylhamyt Hanyň ýörite görkezmesi bilen tabydyň suraty çekilip şol döwrüň "Resimli Gazeta" gazetinde çap edilipdir. Mundan soň tabydyň näme bolandygyny we nirede goýlandygyny hiç kim bilenok.

Internet maglumatlary esasynda taýýarlandy. Geň-taňsy wakalar